

SOTAKIIHKONIN MILITARISMI JA SOSIALIDEMOKRATIAN MILITARISMINVASTAINEN TAKTIikka

I

Diplomaatit ovat kiihdyksissä. „Nootteja”, „tiedotuksia” ja „ilmoituksia” satelee kuin rakeita; ministerit kuiskuttelevat kruunattujen mannekiinien selän takana, kun nämä samppanjapikarit kädessä „lujittavat rauhaa”. Mutta „alamaiset” tietävät mainiosti, että kun korpit koikkuvat, niin ilmassa on haaskan hajua. Ja vanhoillinen loordi Cromer on sanonut Englannin ylähuoneessa, että „me elämme sellaisena aikana, jolloin kansalliset (?) intressit on pantu kortin varaan, intohimot tulistuvat ja syntyy yhteentörmäyksen vaara ja mahdollisuus, olkootpa vallanpitäjien aikeet kuinka rauhallisia (!) tahansa”.

Tulenarkaa ainesta on viime aikana kasaantunut riittävästi, ja sitä karttuu yhä. Vallankumous Persiassa uhkaa panna sekaisin kaikki raja-aidat — „vaikutusalueet”, joita Euroopan suurvallat ovat sinne pystyttäneet. Perustuslakiliike Turkissa uhkaa riistää tuon perintötilan Euroopan kapitalististen saalistajien kourista; ja edelleen ovat uhkavina nousseet esiin vanhat, nyt jälleen kärjistyneet „kysymykset” — Makedonian, Keski-Aasian, Kauko-Idän j.n.e. j.n.e. „kysymykset”.

Ja kuitenkin nykyään, jolloin on olemassa niin tiheä julkisten ja salaisten sopimusten, välipuheiden j.n.e. verkko, voi jonkin „suurvallan” saama vähäinenkin kolaus olla riittävä, jotta „kipinästä syttyisi tuli”.

Ja mitä uhkaavammin hallitukset kalistelevat aseita toisiaan vastaan, sitä säälimättömämmin ne tukahduttavat militarisminvastaista liikettä omassa maassaan. Militarismen vastustajiin kohdistetut vainot kasvavat niin laajuutensa kuin voimallisuutensakin puolesta. Clemenceau-

Briand'in „radikaalis-sosialistinen” ministeristö osaa harjoittaa väkivaltaa yhtä hyvin kuin Bülowin junkkeri-vanhoillinenkin ministeristö. „Nuorisojärjestöjen” hajottaminen kaikkialla Saksassa, mikä on ollut sen seurausta, että on saatettu voimaan uusi liittoutumis- ja kokoontumislaki, joka kieltää 20 vuotta nuorempien henkilöiden osallistumisen poliittisiin kokouksiin, on vaikeuttanut tavattomasti militarisminvastaista agitaatiota Saksassa.

Seurauksena on, että sosialistien militarisminvastaisesta taktiikasta käyty kiista, joka oli jo lakkaamaisillaan Stuttgartin kongressin ⁷⁵ jälkeen, on uudelleen vilkastunut puoluelehdistössä.

Ensi näkemältä kummallinen ilmiö: vaikka tämä kysymys on näin ilmeisen tärkeä, vaikka militarismi on proletariaatille niin ilmeisen, silmännähtävän turmiollinen, on vaikea löytää toista kysymystä, jossa Lännen sosialistien keskuudessa olisi niin paljon horjuntaa, niin paljon erimielisyyttä kuin on kiistoissa militarisminvastaisesta taktiikasta.

Periaatteelliset edellytykset tämän kysymyksen oikealle ratkaisulle on annettu jo kauan sitten, aivan vankasti, eikä niistä ole erimielisyyttä. Nykyaikainen militarismi on kapitalismin seuraus. Molemmissa muodoissaan se on kapitalismin „ilmausta elämässä”: sekä sotilaallisena voimana, jota kapitalistiset valtiot käyttävät ulkoisissa yhteentörmäyksissään („Militarismus nach aussen”, niinkuin saksalaiset sanovat), että hallitsevien luokkien käsissä olevana aseena proletariaatin kaikkinaisten (taloudellisten ja poliittisten) liikkeiden nujertamiseksi („Militarismus nach innen”). Useat kansainväliset kongressit (Pariisin kongressi vuonna 1889, Brysselin 1891, Zürichin 1893 ja vihdoin Stuttgartin kongressi vuonna 1907) ovat päätöslauselmissaan ilmaisseet tämän katsomuksen lopullisesti muotoiltuna. Kaikkein perusteellisimmin tämän militarismin ja kapitalismin välisen yhteyden osoittaa Stuttgartin päätöslauselma, vaikkakin päiväjärjestystään vastaavasti („Kansainvälisistä selkkauksista”) Stuttgartin kongressi käsitteli enemmän militarismin sitä puolta, jota saksalaiset sanovat „Militarismus nach aussen” („ulkoiseksi”). Tässä tuon päätöslauselman sitä koskeva kohta: „Sodat kapitalististen valtioiden välillä ovat tavallisesti seurausta niiden kilpailusta maailman markkinoilla, sillä mikään valtio ei pyri ainoastaan turvaamaan itselleen menekialuetta, vaan

myös valloittamaan uusia alueita, ja tärkeintä osaa tällöin näyttelee vieraiden kansojen ja maiden orjuuttaminen. Sen lisäksi näitä sotia synnyttävät yhtämittaiset sotilaalliset aseistautumiset, joita aiheuttaa militarismi, porvariston luokkaherruuden ja työväenluokan poliittisen alistamisen tärkein ase.

Sotien syntymiseen myötävaikuttavat natsionalistiset ennakkoluulot, joita sivistysmaissa järjestelmällisesti viljellään hallitsevien luokkien etujen mukaisesti, tarkoituksella vetää proletaarijoukkojen huomio pois näiden omista luokatehtävistä ja pakottaa ne unohtamaan kansainvälisen luokkasolidaarisuuden velvoitukset.

Näin muodoin sodat piilevät itsessään kapitalismin olemuksessa; ne lakkaavat vasta sitten, kun kapitalistinen järjestelmä lakkaa olemasta, tahi sitten, kun sotatekniikan kehityksen aiheuttamat äärettömät ihmisuhrit, rahankulutus ja aseistamisten aiheuttama kansan suuttumus johtavat tämän järjestelmän hävittämiseen.

Varsinkin työväenluokka, joka pääasiallisesti joutuu antamaan sotamiehiä ja jonka kannettavaksi pääasiallisesti lankeavat aineelliset uhraukset, on luonnostaan sotien vastustaja, koska sodat ovat ristiriidassa sen päämäärän kanssa: sellaisen sosialistiselle periaatteelle pohjautuvan talousjärjestelmän luomisen kanssa, joka käytännössä toteuttaa kansojen solidaarisuuden”...

II

Sosialistien keskuudessa on siis todettu jääväämättömästi, että militarismin ja kapitalismin välillä on olemassa periaatteellinen yhteys, eikä tässä kohdassa ole erimielisyyttä. Mutta tämän yhteyden tunnustaminen ei vielä määrää konkreettisesti sosialistien militarisminvastaista *taktiikkaa*, se ei ratkaise käytännöllistä kysymystä, miten on taisteltava militarismista koituvia rasituksia vastaan ja miten ehkäistävä sodat. Ja juuri näihin kysymyksiin annetuissa vastauksissa onkin havaittavissa tuntuva erimielisyyttä sosialistien keskuudessa. Stuttgartin kongressissa voitiin erittäin näkyvästi todeta nämä erimielisyydet.

Toisessa kohtiossa ovat Vollmarin tapaiset saksalaiset sosialidemokraatit. Koska militarismi on kapitalismin lap-

sukainen, päättelevät he, koska sodat siis ovat kapitalistisen kehityksen välttämätön seuralainen, niin ei tarvita mitään erikoista militarisminvastaista toimintaa. Juuri niin Vollmar sanoikin Essenin puoluepäivillä. Ja kysymyksessä siitä, miten sosialidemokraattien on meneteltävä siinä tapauksessa, jos sota julistetaan, saksalaisten sosialidemokraattien enemmistö, Bebel ja Vollmar etunenässä, on itsepintaisesti sillä kannalla, että sosialidemokraattien on puolustettava isänmaataan hyökkäykseltä, että heidän velvollisuutensa on ottaa osaa „puolustus“-sotaan. Tämä kanta johti Vollmarin julistamaan Stuttgartissa, että „rakkautemme ihmiskuntaa kohtaan ei voi estää meitä olemasta kunnan saksalaisia”, ja sosialidemokraattiedustaja Nosken julistamaan valtiopäivillä, että jos syttyy sota Saksaa vastaan, niin „socialidemokraatit eivät jää jälkeen porvarillisista puolueista ja ottavat pyssyn olalleen”; ja tästä Nosken tarvitsi ottaa enää vain yksi askel voidakseen julistaa: „me haluamme, että Saksa olisi mahdollisimman hyvin aseistettu”.

Toisessa kohtiossa on Hervén kannattajain vähälukuinen ryhmä. Proletariaatilla ei ole isänmaata, sanovat herveläiset. Kaikki ja kaikenlaiset sodat ovat siis eduksi kapitalisteille; proletariaatin on siis taisteltava kaikkia sotia vastaan. Jokaiseen sodanjulistukseen proletariaatin on vastattava sotalakolla ja kapinalla. Sen pitääkin pääasiassa olla militarisminvastaisen propagandan tarkoituksena. Siksi Hervé esitti Stuttgartissa tällaisen päätöslauselmaehdotuksen: „...Kongressi kehottaa vastaamaan jokaiseen sodanjulistukseen, tulkoon se miltä suunnalta tahansa, sotalakolla ja kapinalla”.

Tällaiset ovat kaksi „äärimmäistä” kantaa tässä kysymyksessä länsimaiden sosialistien keskuudessa. Niissä heijastuvat „niinkuin aurinko pienessä vesipisarassa” ne kaksi tautia, jotka yhä vieläkin vahingoittavat sosialistisen proletariaatin toimintaa Lännessä: toisaalta opportunistiset tendenssit ja toisaalta anarkistinen fraasailu.

Ennen kaikkea eräitä huomautuksia patriotismista. „Kommunistisessa manifestissa” on todella sanottu, että „proletaareilla ei ole isänmaata”; ja totta on sekin, että Vollmarin, Nosken ja kumpp. kanta „iskee päin naamaa” tuota *internationalistisen* sosialismin perusväittämää. Mutta tästä ei vielä seuraa, että Hervén ja herveläisten väite olisi

oikea,— he väittävät, että proletariaatille on saman tekevää, minkälaisessa isänmaassa se elää: eläkö se monarkkisessa Saksassa, tasavaltalaisessa Ranskassa vai hirmuvaltaisessa Turkissa. Isänmaa, s.o. kyseessäoleva poliittinen, kulttuurillinen ja yhteiskunnallinen ympäristö, on mitä voimallisin tekijä proletariaatin luokkataistelussa; ja jos Vollmar on väärässä säätäessään proletariaatille jonkinlaisen „aitosaksalaisen” suhteen „isänmaahan”, niin yhtä väärässä on Hervékin, joka suhtautuu anteeksiantamattoman epäkriittisesti proletariaatin vapaustaistelun niin tärkeään tekijään. Proletariaatti ei voi suhtautua välinpitämättömästi ja yliolkaisesti taistelunsa poliittisiin, yhteiskunnallisiin ja kulttuurillisiin oloihin, siis se ei voi suhtautua välinpitämättömästi myöskään maansa kohtaloihin. Mutta maansa kohtalot kiinnostavat sitä vain *sikäli*, mikäli ne koskevat sen luokkataistelua, eivätkä minkään porvarillisen „patriotismiin” kannalta, josta sosialidemokraatin on kerrassaan sopimatonta puhua.

Mutkallisempi on toinen kysymys — suhtautuminen militarismiin ja sotaan. Heti ensi silmäykseltä on ilmeistä, että Hervé sekoittaa anteeksiantamattomalla tavalla nämä molemmat kysymykset, unohtaa sodan ja kapitalismin välisen syy-yhteyden; jos proletariaatti hyväksyisi herveläisen taktiikan, niin se tuomitsisi itsensä tekemään tuloksetonta työtä: se käyttäisi kaiken taistelukuntonsa (puhutaanhan kapinasta) taisteluun seurausta (sotaa) vastaan, mutta jättäisi voimaan syyn (kapitalismin).

Tässä tulee täysin ilmi anarkistinen ajattelumetodi. Sokea usko kaikkinaisen action directen * ihmeitätekevään voimaan; tämän „välittömän vaikutuksen” erottaminen yleisestä yhteiskunnallisesta ja poliittisesta tilanteesta analysoimatta lainkaan tuota tilannetta; sanalla sanoen, „yhteiskunnallisten ilmiöiden mielivaltaisen mekaaninen käsittäminen” (K. Liebknechtin sanontaa käyttääksemme) on ilmeistä.

Hervén suunnitelma on „sangen yksinkertainen”: samana päivänä kun sota julistetaan, sosialistisotilaat karkaavat armeijasta ja reserviläiset tekevät lakon ja jäävät kotiinsa. Mutta „reserviläisten lakko ei ole passiivista vastarintaa: työväenluokka siirtyisi kohta avoimeen vastarintaan, kapi-

* — välittömän vaikutuksen. *Toim.*

naan, ja tällä viimeksi mainitulla olisi sitä enemmän toiveita päätyä voitokkaasti, kun toimiva armeija olisi maan rajalla" (G. Hervé. „Leur patrie" *).

Tällainen on tämä „todellinen, suora ja käytännöllinen suunnitelma", ja Hervé, joka uskoo varmasti sen menestykseen, ehdottaa, että jokaiseen sodanjulistukseen vastattaisiin sotalakolla ja kapinalla.

Kuten tästä näkyy, tässä ei ole kysymys siitä, voiko proletariaatti vastata sodanjulistukseen lakolla ja kapinalla, milloin näkee sen tarkoituksenmukaiseksi. Kiistaa käydään siitä, onko proletariaattia kahlittava sitoumuksella, että jokaiseen sotaan vastataan kapinalla. Jos kysymys ratkaistaan viimeksi mainitussa mielessä, niin se merkitsee, että proletariaatilta riistetään ratkaisevan taistelun hetken valinta ja luovutetaan se vihollisille; taistelun hetkeä ei valitse proletariaatti omien etujensa mukaan, silloin kun sen yleissosialistinen tietoisuus on korkealla, sen järjestyneisyys luja, syy otollinen j.n.e.; ei, vaan porvarilliset hallitukset voisivat provosoida sen kapinaan vieläpä silloinkin, jolloin olot olisivat sille epäsuotuisat, esimerkiksi julistamalla sellaisen sodan, joka olisi erikoisesti omiaan herättämään patrioottisia ja shovinistisia tunteita laajoissa väestöjoukoissa ja joka siten eristäisi kapinaan nousseen proletariaatin. Eikä pidä jättää huomioonottamatta sitäkään, että porvaristo, joka monarkkisesta Saksasta aina tasavaltaiseen Ranskaan ja demokraattiseen Sveitsiin saakka vainoaan niin julmasti militarisminvastaista toimintaa rauhan aikana,— kuinka raivokkaasti se kävisi jokaisen sotalakko-yrityksen kimppuun sodan sattuessa, hetkellä, jolloin ovat voimassa sota-ajan lait ja sotatila ja jolloin toimivat kenttäoikeudet j.n.e.

Kautsky on oikeassa sanoessaan Hervén ajatuksesta: „sotalakon ajatus on syntynyt „hyvistä" vaikuttimista, se on jalo ja uhkuu sankaruutta, mutta se on sankarillista type-ryyttä".

Proletariaatti voi vastata sodanjulistukseen sotalakolla, jos näkee sen tarkoitusta vastaavaksi ja sopivaksi; muiden keinojen ohella se voi yhteiskunnallisen vallankumouksen aikaansaamiseksi turvautua myös sotalakkoon. Mutta

---

* — G. Hervé. „Heldän isänmaansa". *Toim.*

proletariaatille ei ole edullista sitoa itseään tällä „taktillisella reseptillä”.

Juuri näin Stuttgartin kansainvälinen kongressi vastasi-kin tähän kiistakysymykseen.

III

Mutta jos herveläisten katsomukset ovat „sankarillista typeryyttä”, niin Vollmarin, Nosken ja heidän „oikeistosiipeen” kuuluvien hengenheimolaistensa kanta on opportunistista pelkuruutta. Koska militarismi on pääoman lapsi ja sortuu sen mukana, järkeilivät he Stuttgartissa ja varsinkin Essenissä, niin ei tarvita erikoista militarisminvastaista agitaatiotakaan: sitä ei tarvitse harjoittaa. Mutta eihän esimerkiksi työväen- ja naiskysymyksenkään radikaalinen ratkaisu ole liioin mahdollista kapitalistisen järjestelmän vallitessa, vastattiin heille Stuttgartissa; kuitenkin me käymme taistelua työväen lainsäädännön puolesta, naisten kansalaisoikeuksien laajentamisen j.n.e. puolesta. Erikoista militarisminvastaista propagandaa on käytävä yhä tarmokkaammin sen vuoksi, että tapaukset, jolloin sota-voima puuttuu työn ja pääoman väliseen taisteluun, käyvät yhä tiheämmiksi ja yhä ilmeisempää on militarismin merkitys ei ainoastaan proletariaatin nykyisessä taistelussa, vaan tulevaisuudessaakin — yhteiskunnallisen vallankumouksen hetkellä.

Erikoisella militarisminvastaisella propagandalla on puolellaan paitsi periaatteellisia todisteita myös tärkeä historiallinen kokemus. Belgia käy tässä suhteessa muiden maiden edellä. Militarisminvastaisten aatteiden yleisen propagandan ohella Belgian työväenpuolue on perustanut sosialistisen nuorison ryhmiä, joiden nimenä on „Nuori kaarti” („Jeunes Gardes”). Saman piirikunnan ryhmät kuuluvat Piirikuntafederaatioon; kaikki Piirikuntafederaatiot puolestaan ovat yhdistyneet Kansalliseksi federaatioksi, jonka johdossa on „Pääneuvosto”. „Nuorten kaartilaisten” äänenkannattajia („La jeunesse — c'est l'avenir”; „De Caserne”, „De Loteling” * j.n.e.) leviää kymmeniä tuhansia kappaleita! Federaatioista voimakkain on Vallonilainen fede-

* — „Nuorisossa on tulevaisuus”; „Kasarmi”, „Rekryytti”. *Toim.*

raatio, johon kuuluu 62 paikallisryhmää ja 10.000 jäsentä; tätä nykyä „Nuorella kaartilla” on kaikkiaan 121 paikallisryhmää.

Painetun agitaation ohella harjoitetaan voimaperäisesti suullistakin agitaatiota: tammi- ja syyskuussa (kutsuntakuukausina) Belgian tärkeimmissä kaupungeissa järjestetään kansankokouksia ja kulkueita; määrinviraston edustalla, avoimen taivaan alla, sosialistipuhujat selittävät rekryyteille militarismin merkitystä. „Nuorten kaartilaisten” „Pääneuvoston” yhteyteen on muodostettu „Valituskomitea”, jonka velvollisuutena on koota tietoja kaikista kasarmeissa tapahtuvista vääryyksistä. Näitä tietoja saatetaan joka päivä julkisuuteen puolueen pää-äänenkannattajassa „Le peuple” * otsakkeella „Armeijasta”. Militarisminvastainen propaganda ei pysähdy kasarmin kynnykselle, sosialistisotilaat muodostavat ryhmiä propagandan harjoittamiseksi armeijan sisällä. Näitä tällaisia ryhmiä („sotilasliit-toja”) lasketaan nykyään olevan viitisentoista.

Belgian mallin mukaan harjoitetaan militarisminvastaista propagandaa myös Ranskassa **, Sveitsissä, Itävallassa ja muissa maissa, joissa se saattaa olla erilaista voimaperäisyytensä puolesta ja organisaatiosuhteessa.

Siis erikoinen militarisminvastainen toiminta ei ole ainoastaan erikoisen tarpeellista, vaan myös käytännöllisesti tarkoituksenmukaista ja tuloksellista. Sen tähden, koskapa Vollmar vastusti sitä vedoten siihen, että Saksassa poliisiolot ovat tuota toimintaa varten vallan mahdottomat ja että puoluejärjestöjä voi sen vuoksi uhata hävitetyiksi tulemisen vaara,— rajoitettiin kysymys määrätyn maan olojen konkreettiseen erittelyyn; se on jo fakta- eikä periaatekysymys. Vaikka tässäkin pitää paikkansa Jaurèsin huomautus, että Saksan sosialidemokratia, joka nuoruudessaan, sosialistivastaisten poikkeuslakien raskaina aikoina, kesti kreivi Bismarckin rautaisen nyrkin alla, voisi nyt, kun se on verrattomasti kasvanut ja lujittunut, olla pelkäämättä vainoja nykyisten vallanpitäjien taholta. Ja Vollmar on kerrassaan väärässä koettaessaan turvautua sellaisiin

* — „Kansa”. *Toim.*

** Mielenkiintoisena erikoisuutena ranskalaisilla on se, että heillä on järjestetty niin sanottu „sotilaan kopeekka”: työmies antaa joka viikko yhden soun liittonsa sihteerille; näin kertyvät summat lähetetään sotilaille „muistuttamaan siitä, että sotilaspukimetkin yllään he kuuluvat riistettyyn luokkaan ja ettei heidän pidä unohtaa sitä missään oloissa”.

perusteluihin, että erikoinen militarisminvastainen propaganda on periaatteellisesti epätarkoituksenmukaista.

Yhtä pahaa opportunistia on se Vollmarin ja hänen hengenheimolaistensa vakaumus, että sosialidemokraattien on osallistuttava puolustussotaan. Kautsky on niin loistavasti arvostellut sitä, ettei noista katsomuksista ole jäänyt kiveä kiven päälle. Kautsky osoitti, että toisinaan, varsinkin patrioottisen huumauksen hetkinä, on aivan mahdollista päästä selville, onko kyseessäoleva sota johtunut puolustustavaihyökkäystarkoituksista (Kautskyn osoittama esimerkki: hyökkäsikö vai puolustautuiko Japani venäläis-japanilaisen sodan alussa?). Sosialidemokraatit sotkeutuisivat diplomaattisten neuvottelujen verkkoihin, jos heidän päähänsä pälkähtäisi määritellä tämän tunnusmerkin mukaan suhteensa sotaan. Sosialidemokraatit saattavat joutua jopa sellaiseenkin tilanteeseen, että heidän on pakko vaatia hyökkäyssotia. Vuonna 1848 (herveläistenkin sopii muistaa tämä) Marx ja Engels pitivät tarpeellisena Saksan sotaa Venäjää vastaan. Myöhemmin he yrittivät vaikuttaa Englannin yleiseen mielipiteeseen nostattaakseen Englannin sotaan Venäjää vastaan. Kautsky muuten esitti seuraavan oletetun esimerkin: „otaksukaamme”, sanoo hän, „että vallankumousliike pääsee voitolle Venäjällä ja että tämän voiton vaikutus johtaa Ranskassa vallan siirtymiseen proletariaatin käsiin; otaksukaamme toisaalta, että uutta Venäjää vastaan muodostuu Euroopan monarkkien liittoutuma. Ryhtyykö kansainvälinen sosialidemokratia protestoimaan, jos Ranskan tasavalta rientää silloin Venäjän avuksi?” (K. Kautsky. „Katsantokantamme patriotismista ja sodasta”).

Ilmeistä on, että proletariaatin luokkataistelun edut tahi oikeammin sanoen proletariaatin kansainvälisen liikkeen edut eikä sodan puolustus- tai hyökkäysluonne ovat tässä kysymyksessä (samoin kuin myös „patriotismia” koskevassa katsomuksessa) se ainoa mahdollinen näkökohta, jolta voidaan tarkastella kysymystä sosialidemokratian suhteesta yhteen tai toiseen ilmiöön kansainvälisissä suhteissa ja ratkaista tuo kysymys.

Millaisiin järjettömyksiin saakka opportunisti voi näissäkin kysymyksissä mennä, sitä osoittaa Jaurèsin äskeinen esiintyminen. Eräässä saksalaisessa liberaalis-porvarillisessa lehtipahasessa, esittäessään käsityksiään kansainväli-

sestä tilanteesta, hän puolustaa Ranskan ja Englannin liittoa Venäjän kanssa sellaisilta syytöksiltä, että tällä liitolla on rauhanvastaiset aiheet, ja pitää tätä liittoa „rauhan takeena”, hän tervehtii sitä seikkaa, että „olemme nyt eläneet niihin aikoihin, jolloin Englanti ja Venäjä, kaksi vanhaa vihollista, ovat tehneet liiton keskenään”.

R. Luxemburg on antanut mainion arvion tuolloisesta käsityksestä ja ankaran ripityksen Jaurèsille „Avoimessa kirjeessä”, joka on julkaistu „Neue Zeitin” * viimeksi ilmestyneessä niteessä.

R. Luxemburg toteaa ennen kaikkea, että „Venäjän” ja „Englannin” liitosta puhuminen merkitsee „porvarillisten poliitikkojen kielellä puhumista”, sillä kapitalististen valtioiden edut ja proletariaatin edut ulkomaanpolitiikassa ovat vastakkaiset eikä voida puhua etujen sopusuhtaisuudesta ulkoisten suhteiden alalla. Koska militarismi on kapitalismin lapsi, niin ei sotiakaan voida hävittää vallanpitäjien ja diplomaattien juonitteluilla, eikä sosialistien tehtävänä ole synnyttää illuusioita siinä suhteessa, vaan päinvastoin heidän tulee paljastaa aina diplomaattisten „rauhanaskelten” tekopyhyys ja voimattomuus.

Mutta „kirjeen” keskeisenä kohtana on arvio liitosta, jonka Englanti ja Ranska ovat tehneet Venäjän kanssa ja jota Jaurès niin kovin ylistelee. Euroopan porvaristo antoi tsarismille mahdollisuuden lyödä takaisin vallankumouksellisen rynnistyksen. „Yrittäessään nyt lujittaa vallankumouksesta saadun väliaikaisen voiton lopulliseksi voitoksi absolutismi turvautuu ennen muuta kaikkien horjuttujen hirmuvaltojen koettuun keinoon — menestykseen ulkopoliitikassa”. Kaikki Venäjän liitot merkitsevät nyt „Länsi-Euroopan porvariston pyhää liittoa Venäjän vastavallankumouksen kanssa, venäläisten ja puolalaisten vapaustaistelijain kuristajien ja pyövelien kanssa; ne merkitsevät kaikkein verisimmän taantumuksen lujittamista, ei ainoastaan Venäjän sisällä, vaan myös kansainvälisissä suhteissa”. „Sen tähden kaikkien maiden sosialistien ja proletarien perustehtävänä on kaikin voimin estää liittoutumista vastavallankumouksellisen Venäjän kanssa”.

„Kuinka on selitettävissä”, kysyy R. Luxemburg Jaurèsin puoleen kääntyen, „että Te „mitä tarmokkaimmin” yritätte

* — „Uusi Aika”. Toim.

tehdä Venäjän vallankumouksen ja Persian kapinan veristen pyöveliä hallituksesta vaikuttavan tekijän Euroopan politiikassa, tehdä venäläisistä hirsipuista kansainvälisen rauhan pylväitä, Te, joka aikoinanne piditte Ranskan parlamentissa loistavan puheen vastustaen lainan antamista Venäjälle? Te, joka muutama viikko sitten julkaisitte „Humanité” * lehdessänne kiihkeän kehotuksen kutsuen yleistä mielipidettä vastustamaan niitä veritöitä, joita sota-oikeudet tekevät Venäjän Puolassa? Kuinka nämä teidän rauhansuunnitelmanne, jotka rakentuvat ranskalais-venäläisen ja englantilais-venäläisen liiton varaan, sopivat yhteen sen protestin kanssa, jonka Ranskan sosialistinen parlamenttiryhmä ja sosialistisen puolueen Kansallisneuvoston johtokunta esittivät hiljattain Fallières'in Venäjänmatkaa vastaan, sen protestin kanssa, jonka alla on Teidän allekirjoituksenne ja jossa palavin sanoin puolustetaan Venäjän vallankumouksen etuja. Jos Ranskan tasavallan presidentti haluaa vedota Teidän lausuntoihinne kansainvälisestä tilanteesta, niin hän voi vastata protestiin: ken hyväksyy päämäärän, hänen on hyväksyttävä myös keinot, ken pitää liittoa tsaari-Venäjän kanssa kansainvälisen rauhan harmoniana, hänen pitää hyväksyä kaikki, mikä lujittaa tätä liittoa ja johtaa ystäväyteen.

Mitähän Te olisitte sanonut, jos Saksassa, Venäjällä ja Englannissa olisi aikoinaan löytynyt sosialisteja ja vallankumouksellisia, jotka olisivat „rauhan nimessä” suositelleet liittoa restauraatiohallituksen tai Thiers'in ja Jules Favre'in hallituksen kanssa ja jotka olisivat moraalisisella arvovallallaan verhonneet tällaista liittoa?!...”

Tämä kirje puhuu itse puolestaan, ja venäläiset sosialidemokraatit eivät voi muuta kuin onnitella toveri R. Luxemburgia tämän hänen protestinsa johdosta ja Venäjän vallankumouksen puolustamisesta kansainvälisen proletariaatin edessä.

„Proletari” № 33,
heinäkuun 23 (elokuun 5) pnrä 1908

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan